

Tisková zpráva

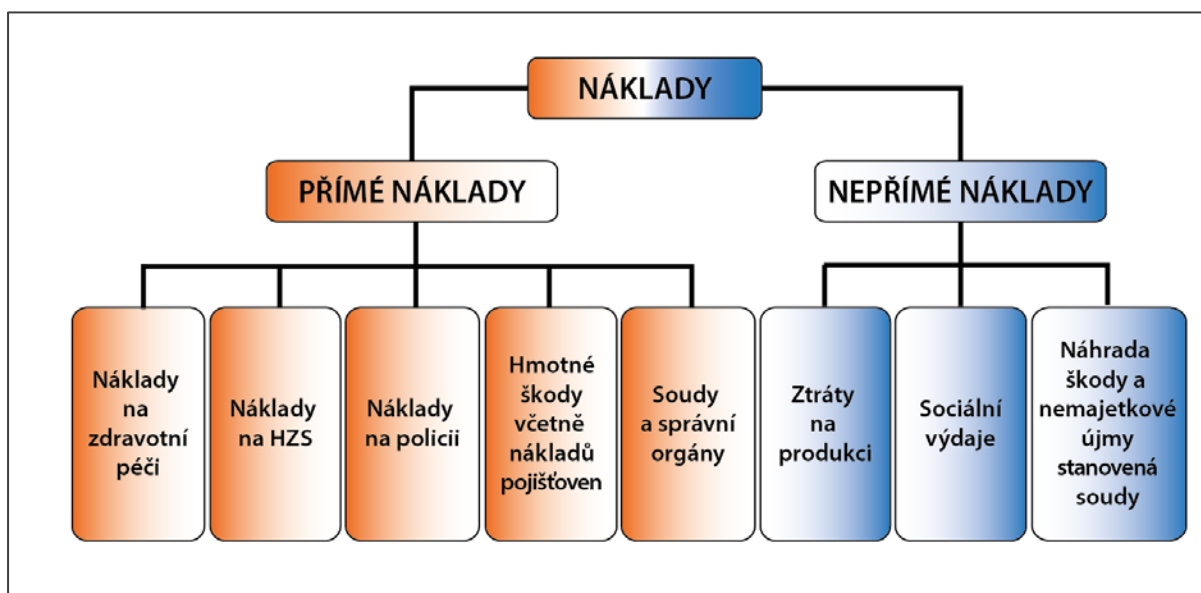
Brno, 18. 2. 2019

Ztráty z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích poprvé překročily hranici 70 mld. Kč

Celkové ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích za rok 2017 činily 72,7 miliard korun, což představovalo 1,4 % hrubého domácího produktu (HDP). Zahynulo 577 osob, 2 286 bylo zraněno těžce a 24 719 lehce.

Výši ztrát vyčíslili odborníci z Centra dopravního výzkumu podle vlastní certifikované Metodiky výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích. Finální výpočet mohl být dokončen až po kalkulaci všech nákladových položek vstupujících do výpočtu, které bylo možné finančně vyčíslit až v tomto roce, doplňuje Ondřej Valach, specialista CDV na výpočet ztrát z dopravní nehodovosti. Co vše se do výsledku zahrnuje?

Rozčlenění nákladů pro výpočet celospolečenských ztrát z nehodovosti

Zdroj: Aktualizovaná Metodika výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích, CDV, 2017

Do celkových nákladů jsou započítány náklady na zdravotní péči účastníka dopravní nehody, práce dopravních policistů, hasičů, soudců i zaměstnanců státní správy, náklady pojišťoven a odškodnění pro oběti dopravních nehod. „Stát přichází o hospodářský přínos zraněné nebo usmrcené osoby a naopak musí investovat do jejího zdravotního a sociálního zabezpečení. „Proto zde hovoříme o **celospolečenských ztrátách**, vysvětluje Alena Vyskočilová, vedoucí Oblasti hodnocení bezpečnosti a strategií Centra dopravního výzkumu.

Ekonomické ztráty za rok 2017

Výše jednotkových ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích za rok 2017 je uveden v následující tabulce.

Typ zranění	Jednotková ztráta v Kč
1 usmrcená osoba	19 784 000
1 těžce zraněná osoba	5 097 500
1 lehce zraněná osoba	716 700
1 nehoda jen s hmotnou škodou	386 400

Zdroj: výpočet CDV

Jestliže tato čísla vynásobíme počtem dopravních nehod a rozdělíme je podle určitého typu zranění, vyšplhá se celková ztráta na více než 72,2 miliardy korun, což představuje 1,4 % hrubého domácího produktu ČR v roce 2017.

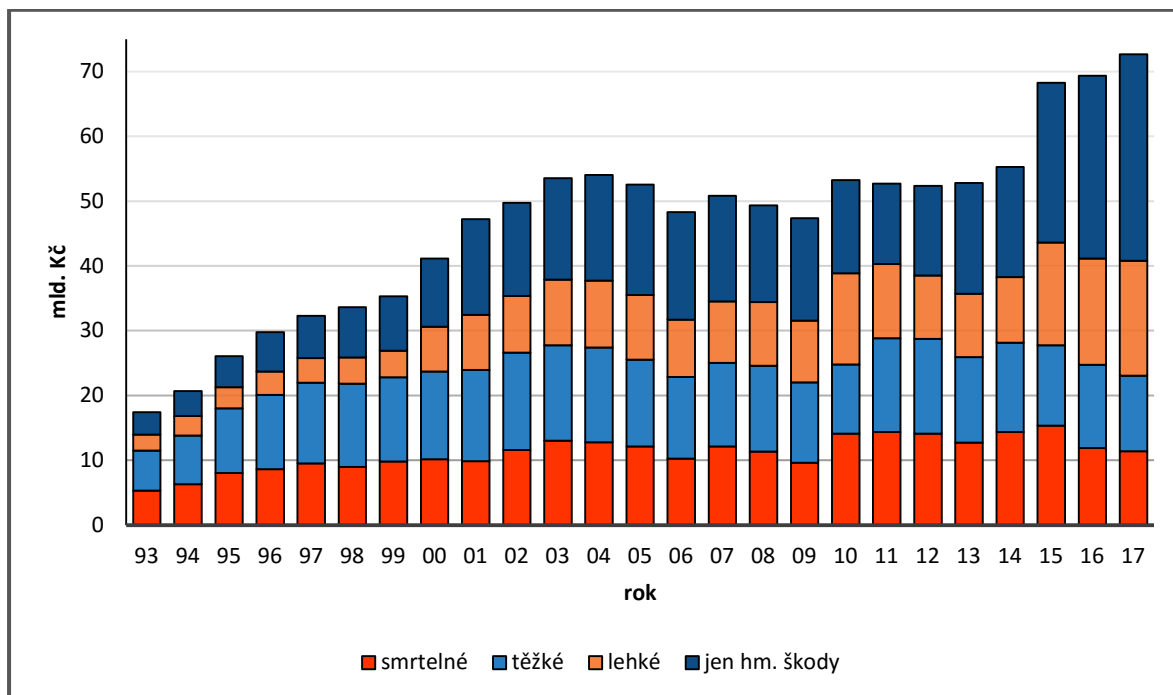
Celkové ekonomické ztráty z dopravní nehodovosti za rok 2017

Výše ztrát	Počet osob (nehod)	Ztráta na osobu (nehodu)	Celkové ztráty
na lidských životech (zemřelí do 30 dnů po DN)	577	19 784 000	11 415 368 000
v důsledku těžkých zranění	2 286	5 097 500	11 652 885 000
v důsledku lehkých zranění	24 719	716 700	17 716 107 300
z nehod jen s hmotnou škodou	82 558	386 400	31 900 411 200
Celkové ztráty za rok 2017 v Kč			72 700 000 000

Zdroj: výpočet CDV

Vývoj ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích v delším časovém období (od roku 1993) je znázorněn v tomto grafu:

Zdroj: CDV, údaje jsou uvedeny v mld. Kč

Celkový dopad ztrát

Dopad ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích je velmi výrazný, a to jak na samotné viníky a oběti nehod, tak v podstatné míře na stát a pojišťovny.

Státní rozpočet v roce 2017 stály cca 7,9 mld. Kč, což je 11% z celkových ztrát, které tvoří 72 722 mil. Kč.

Vzniklé ztráty částečně hradí níže uvedená ministerstva:

- **Ministerstvo zdravotnictví** částečně hradí náklady na zdravotní péči, které tvoří cca **0,23 %** z celkových ztrát z dopravní nehodovosti.
- **Ministerstvo vnitra** hradí veškeré náklady spojené s výkonem policie na místě dopravní nehody. Dále se podílí na úhradě nákladů na hasičský záchranný sbor (HZS). V součtu se Ministerstvo vnitra podílí na celkových ztrátách **2,03 %**.
- **Ministerstvo spravedlnosti, Ústavní soud** hradí personální a administrativní náklady spojené s daným řízením týkajícím se dopravní nehody, jedná se o cca **1,1 %** z celkových ztrát.
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, kde se jedná o vyplacené sociální výdaje v důsledku dané dopravní nehody vycházející ze stávajících platných předpisů o nemocenském a důchodovém pojištění, jedná se o cca **2,02 %** celkových ztrát.
- **Ministerstva dopravy** se vzniklé ztráty po ekonomické stránce dotýkají minimálně. Jedná se o škody způsobené na komunikaci, tj. **0,19 %**.

Položka **ztráty na produkci** (usmrcená, nebo zraněná osoba není schopna vyprodukovat určitou výši hrubého domácího produktu) má nejvyšší dopad na příjmovou stránku státního rozpočtu.

V důsledku toho se snižuje výše hrubého domácího produktu a tím i daňový příjem do státního rozpočtu, který činí **5,3 %** celkových ztrát z dopravní nehodovosti.

Stejně jako v předchozích letech jsou součástí vyčíslení ztrát z dopravní nehodovosti subjektivní náklady, to znamená i **náhrady škody stanovené soudy**. Vyčísľují se prostřednictvím stanovení průměrné výše odškodnění dle typu následků dopravní nehody.

Výpočet průměrné výše odškodnění za rok 2017 byl proveden po dokončení databáze soudních rozhodnutí ve věcech dopravních nehod (www.datanu.cz). Tato databáze obsahuje rozhodnutí týkající se náhrady nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění) a nemajetkových nároků pozůstalých při usmrcení osoby blízké při dopravní nehodě. Výpočet vycházel z analýzy rozhodnutí spadajících do období účinnosti zákona č. 40/1964 Sb. (starého občanského zákoníku) a poprvé byly v aplikaci k dispozici i rozhodnutí dle nového občanského zákoníku.

Náhled do hlavních modulů webového portálu datanu.cz

The screenshot shows the main navigation and content area of the datanu.cz website. It is divided into several sections:

- ÚVOD DO PROBLEMATIKY**: Includes buttons for 'Úvod' and 'Moje'.
- BOLESTNÉ a ZSU**: Includes buttons for 'Přejít' and 'Hledání'.
- ÚMRTÍ**: Includes buttons for 'Přejít' and 'Hledání'.
- KALKULAČKA**: Includes a button for 'Přejít na kalkulačku'.
- Kontakt**: Features the logo of the Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. and its address: Lišeňská 33a, 636 00 Brno.
- Případy**: Lists actions: 'Přidat případ', 'Všechny případy', 'Moje případy', and 'Hledat případ'.
- Uživatel**: Lists user actions: 'Jste přihlášení', 'Administrátor', 'admin', and 'Odhlášení'.

V roce 2017 došlo ke zvýšení celkových nákladů u nehod s lehkým zraněním a u nehod pouze s hmotnou škodou. Důvodem je zvýšení počtu registrovaných nehod Policií ČR. Naopak pokles byl zaznamenán u počtu zemřelých, v meziročním srovnání o 43 méně než v roce 2016.

Výše celkových ztrát z dopravní nehodovosti poskytuje přehled o tom, kolik dopravní nehody stojí stát, potažmo občané. **Dále tvoří důležité vstupní údaje do dopravně-inženýrských analýz, jejichž cílem je vyhodnotit efektivnost daného dopravně-bezpečnostního opatření, strategických materiálů atd.** Realizací skutečně efektivních opatření, což lze hodnotit právě díky kvalitnímu vyčíslení celospolečenských ztrát, dojde nejen k úspoře finančních prostředků, ale také ke zvýšení bezpečnosti, snížení počtu a závažnosti dopravních nehod a naplnění cíle **Národní strategie bezpečnosti silničního provozu**.

Nehodovost a Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

V roce 2017 Policie ČR šetřila 103 821 nehod. Oproti roku 2016 to je o 4 957 více.

Hmotná škoda odhadnutá policií na místě byla vyčíslena na 6,316 mld. Kč. Oproti roku 2016 se jedná o nárůst o ve výši 512 mil. Kč. Zvýšil se počet registrovaných dopravních nehod o 4 957 případů. Přitom současně došlo k nejnižšímu počtu usmrcení osob od roku 1961. V meziročním srovnání to znamená o 43 zmařených lidských životů méně než v roce 2016.

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu je základním a jediným dokumentem na vládní úrovni, který stanovuje strategické potřeby snižování nehodovosti a vytváří podmínky pro ochranu zdraví a životů občanů v provozu na silničních komunikacích.

Na jeho základě jsou jednotlivými ministerstvy, kraji, obcemi a dalšími subjekty realizována různá dopravně-bezpečnostní opatření. Jejich cílem je snížení počtu a závažnosti dopravních nehod a tím plnění Národní strategie, to znamená snížit do roku 2020 počet usmrcených v silničním provozu na úroveň průměru evropských zemí a současně oproti roku 2009 snížit o 40 % počet těžce zraněných osob.

Naplněním cílů Národní strategie by tak mohlo dojít v roce 2020 ke snížení celkových ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích, což by znamenalo výraznou úsporu na výdajové straně státního rozpočtu. Alespoň část uspořené prostředků tak mohla být investována do dalších preventivních i represivních opatření pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu, neboť v mezinárodním srovnání se ČR propadá stále hlouběji pod průměr EU28.

Bohužel ani v roce 2017 nebyl hlavní cíl Národní strategie v počtu usmrcených dosažen. Ve srovnání s rokem 2016 klesl počet usmrcených do 24 hodin pouze o 43 osob, do 30 dnů o 34 osob. Oproti stanovenému předpokladu uvedenému ve Strategii pro rok 2017 však zemřelo do 24 hodin o 75 osob více, do 30 dnů o 114 osob více.

I přes dosažený pokles v počtu usmrcených v roce 2017 pokračuje zaostávání v dosažení předpokládaného stavu do roku 2020. Počet usmrcených v roce 2017 zaostal za předpokladem o 17,5 % (do 24 h) a dokonce o 24,6 % (do 30 dnů).

K tématu:

Databáze judikatury k náhradě újmy na zdraví - <https://www.datanu.cz>

Kontakty:

Ing. Ondřej Valach, výzkumný pracovník, e-mail: ondrej.valach@cdv.cz

Ing. Alena Vyskočilová, Ph.D. vedoucí Oblasti hodnocení bezpečnosti a strategií, e-mail: alena.vyskocilova@cdv.cz

Kontakt pro média:

Šárka Želinská, vedoucí úseku marketingu

tel. 778 737 336, e-mail: sarka.zelinska@cdv.cz

